

sentlige Indrømmelser, naar blot det, som vi faa ud, er et ikke uvæsentligt Fremskridt og altsaa en virkelig Vinding i Sammenligning med det nuværende“.

Op 20 Aar efter, i 1900—01, da den daværende Indenrigsminister, modsagt af Højre, udtalte sig for Ophævelsen af de to Vælgerklasser, naar de mest ydende maatte blive beskyttede og de foreslaaede „helt umulige“ Amsraad, som han udtrykte sig, ændrede, udtalte Venstres daværende Ordfører, det ærede Medlem for Sorø — der først nogle Aar senere fik det ene Ben ud af Partiet, for igen nogen Tid efter at lade det andet Ben følge med —, bl. a. følgende:

„Den højtærede Minister stillede sig i det hele ret velvilligt til Forslaget, og selv om han mente, at der kunde være et og andet at ændre, er det dog ogsaa muligt, at der kunde blive Enighed herom.“

Saaledes lød det ærede Medlems Udtalelser. Ja, det er ikke ret mange Aar siden, at man i et Folketingsudvalg under Ledelse af den senere Finansminister Hage fremkom med Tilbud, omtalt i Betænkningen, om at indføre en privilegeret Vælgerklasse her i København for at opnaa Forholdstalsvalgmaaden og den Udvidelse, at alle Skatteydere fik Valgret.

Demokratiet har altsaa bestandig stillet sig forhandlingsvilligt overfor denne Sag, og kun Højres ihærdige Modstand har hindret en Udvikling. Men selvfølgelig ere Kravene skærpede med Venstres voksende politiske Magtstilling og trods Socialisternes og de radikales Falden i Ryggen nu, da Afgørelsen skulde træffes, har Regeringen uafviseligt fastholdt dette, at nu maatte den lige og almindelige Valgret rykke sejrrikt frem i en tilfredsstillende Skikkelse — først og fremmest for at styrke Fællesfølelsen og Ligestilletheden i vort Folk og hindre den onde Klassestrid i at brede og udvikle sig.

Det er nu lykkedes ad fredelig Vej og ved gensidig Imødekommen mellem de frikonservative og Regeringspartiet at samle tilstrækkelig Tilslutning om en Løsning, som Befolkningens store, store Flertal hilser med Glæde, og som vinder Tilslutning langt, langt udenfor de Partier, som i første Linie have sluttet den Overenskomst, her foreligger. Efter mange og hidsige Forsøg fra Højre, fra Socialdemokratiet og fra de radikale i skøn Forening paa at hindre det, er Sagen altsaa nu naaet saa vidt, at den i Dag foreligger paa dette høje Tings Bord — og saa vidt, at dette

høje Ting kan beslutte Gennemførelsen af den lige, almindelige kommunale Valgret her i Landet.

Jeg ved, at Tinget vil yde dette Forslag fuld Tilslutning, og det er mig en Glæde og en Ære paa Regeringens Vegne at anmode det høje Ting om at vedtage Lovforslaget i *uforandret* Skikkelse.

Anders Nielsen: Dansk Politik indadtil har i en Aarrække staaet i den almindelige Valgrets Tegn. Ved Systemskiftet i Rosenborg Slotshave holdt vort første Venstreministeriums Chef en Programtale, hvori forekom en vag Antydning af en Udvidelse af de politiske Rettigheder gennem den almindelige Valgret. Dagbladet „Politiken“ henvendte sig Dagen efter til Konseilspræsidenten for at faa at vide, hvad Meningen var dermed. Klarere og bestemtere var Udtalelsen ikke, end at det nævnte Blads Redaktion mente at maatte forvise sig om, hvad Meningen nu egentlig kunde være dermed, inden man kommenterede denne ellers ret vigtige Udtalelse. Det var en Hensynsfuldhed fra dette Blads Side og dette Blads Mænds Side, som det var at ønske, at de stadig ogsaa i disse Tider vilde udvise. Man tog sig ikke for at forklare denne Kendsgerning, at Konseilspræsidenten havde udtalt sig om en Udvidelse af de politiske Rettigheder gennem den almindelige Valgret, paa den Maade, som man nu fandt bedst passende i sit Kram — det er nu ellers en Metode, man kan se ret ofte anvendt nu til Dags. Nej, man vilde forvise sig om, at man havde ret Rede paa Tingene; man vilde søge at faa Rede paa Tingene, før man forklarede, hvad der var Konseilspræsidentens Mening, og saa blev man da derved sat i Stand til at oplyse, at det, Konseilspræsident Deuntzer havde tænkt paa, var en Udvidelse af den kommunale Valgret.

Der gik Vinter, og der gik Vaar, ja, der gik tvende Aar, inden et Lovforslag derom kom frem. Først i 1903 kom det Forslag frem, der var bebudet den 1. September 1901. I den Tid, der saaledes forløb, buldrede Socialdemokraterne op, de syntes, det varede for længe; kommer det ikke snart, og naar det kommer, hvad er det saa for noget? Noget Lapperi, vel sagtens! Man taler om Udvidelse af den kommunale Valgret; det er naturligvis noget Lapperi, noget Lumskeri.

Men i 1903—04 kom Forslaget frem, og alle fik Syn for, hvad det var. Det var et Forslag i Overensstemmelse med det